

บทที่ ๑

บทนำ

สภาพปัญหา

ความจำเป็นและเร่งด่วนของปัญหาการจราจร โดยเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานคร ทำให้รัฐบาลตระหนักถึง ภาระหน้าที่ในการเข้าจัดการแก้ไขปัญหาดังกล่าว เช่นเดียวกับกิจการสาธารณูปโภคอื่น ๆ ที่รัฐบาลจะต้องเข้าดำเนินการเอง

แต่การทางพิเศษแห่งประเทศไทยต้องประสบปัญหาในการดำเนินการ ซึ่งกระทบกระเทือนถึงความอยู่รอดขององค์การหลายประการ แม้จะได้มีการจัดตั้งในรูปกิจการของรัฐ (Public Sector) แต่ก็ยังต้องประสบปัญหาการคุกคามจากหน่วยงานอื่น ๆ ของรัฐด้วยกัน เช่น กรุงเทพมหานคร, กรมทางหลวง เป็นต้น ขณะเดียวกันความล้มเหลวของแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติส่วนใหญ่ ก็กระทบถึงความอยู่รอดของการทางพิเศษแห่งประเทศไทย คือ ทำให้กิจการของการทางพิเศษแห่งประเทศไทยหยุดอยู่เฉพาะในเขตกรุงเทพมหานคร ไม่สามารถขยายกิจการไปตามหัวเมืองหลักอื่น ๆ ได้ ทั้งนี้เนื่องจากเมืองเหล่านั้นไม่ได้รับการพัฒนาให้เจริญพอที่จำเป็นต้องมีการพัฒนาระบบการคมนาคมถึงขนาดให้มีระบบทางด่วนและระบบขนส่งมวลชนได้ นอกจากนั้นความล้มเหลวของการพัฒนาเศรษฐกิจยังทำให้รัฐบาลไม่สามารถให้เงินอุดหนุนหรือค้ำประกันเงินกู้ของการทางพิเศษแห่งประเทศไทยได้เพียงพอ ทำให้โครงการต่าง ๆ ของการทางพิเศษแห่งประเทศไทยไม่สามารถดำเนินการตามแผนงานและอาจจะต้องให้สัมปทานแก่เอกชนซึ่งมีเงินทุนและความสามารถ

ความอยู่รอดของการทางพิเศษแห่งประเทศไทย จึงเป็นเรื่องที่ควรศึกษาวิเคราะห์ และวิจัยในเรื่องปัญหาของสภาพแวดล้อมทั้งภายนอกและภายในองค์การที่อาจจะกระทบกระเทือนต่อการปฏิบัติงานของการทางพิเศษแห่งประเทศไทย ให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ได้กำ-

หนดไว้ ตลอดจนหาหนทางที่เหมาะสมที่จะทำให้การทางพิเศษได้มีโอกาสอยู่รอดต่อไป

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

วิทยานิพนธ์นี้มุ่งศึกษาถึงความอยู่รอดขององค์การ โดยศึกษาเฉพาะกรณีของการทางพิเศษแห่งประเทศไทย ซึ่งเคยประสบวิกฤตการณ์เกี่ยวกับความอยู่รอดขององค์การในระยะเริ่มจัดตั้งองค์การ แต่ก็ผ่านวิกฤตการณ์มาด้วยดี จนกระทั่งสามารถดำเนินการตามวัตถุประสงค์ขององค์การได้อย่างจริงจังในปีที่ ๕ ของการจัดตั้งและจะมีผลงานซึ่งเกี่ยวข้องกับการใช้ชีวิตประจำวันของประชาชนในกรุงเทพมหานครในปี ๒๕๒๔ นี้

ขอบเขตของการศึกษา

ในการศึกษาค้างนี้ ผู้ทำการศึกษาได้วางขอบเขตไว้ดังนี้

๑. ศึกษาทฤษฎีและความคิดที่เกี่ยวข้องกับความอยู่รอดขององค์การ
๒. การจัดตั้งการทางพิเศษแห่งประเทศไทย มีที่มาและการดำเนินงานในการจัดตั้งอย่างไร มีวัตถุประสงค์และขอบเขตในการทำงานอย่างไร ตลอดจนศึกษาทั้งปัญหาการดำเนินงานของการทางพิเศษแห่งประเทศไทย
๓. วิเคราะห์หนทางอยู่รอดของการทางพิเศษแห่งประเทศไทย โดยพิจารณาถึงเจ้าหน้าที่ของการทางพิเศษแห่งประเทศไทยและการบริหารองค์การโดยเปรียบเทียบระหว่างทฤษฎีและความเป็นจริงที่เกิดขึ้น
๔. ทำการสรุปและเสนอแนะแนวทางที่จะช่วยผลักดันให้การทางพิเศษแห่งประเทศไทยอยู่รอด

วิธีศึกษาและสมมติฐาน

วิทยานิพนธ์นี้ได้ค้นคว้าวิจัยจากเอกสารต่าง ๆ พร้อมทั้งสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานของการทางพิเศษแห่งประเทศไทย ซึ่งมีประสบการณ์ที่การทางพิเศษแห่งประเทศไทยมานาน

ออกแบบสอบถามเจ้าหน้าที่ของการทางพิเศษแห่งประเทศไทยและสังเกตข้อเท็จจริงที่ได้จากการปฏิบัติงานในการทางพิเศษแห่งประเทศไทยมานานถึง ๔ ปี

เพื่อให้การศึกษาสามารถดำเนินไปอย่างมีกฎเกณฑ์และเป็นแนวที่จะค้นคว้าหาข้อเท็จจริง จึงได้ตั้งสมมติฐานไว้ดังนี้คือ

๑. องค์กรทุกองค์กรจะต้องพยายามหาความสนับสนุนจากภายนอกเพื่อความอยู่รอดของตนเอง
๒. เมื่องานทางสังคมเดิมมีอยู่จำกัด องค์กรจะต้องพยายามสร้างงานในหน้าที่ใหม่อันจะทำให้องค์กรอยู่รอดได้
๓. องค์กรทุกแห่งมักมีความขัดแย้งในบางส่วนกับหน่วยงานทางสังคมอื่นที่องค์กรได้ติดต่อด้วย
๔. สายการบังคับบัญชาและระบบการสื่อสารภายในมีส่วนสำคัญในการลดความขัดแย้งภายในองค์กร ซึ่งทำให้องค์กรมีโอกาสอยู่รอดมากขึ้น
๕. พฤติกรรมของเจ้าหน้าที่แต่ละประเภทมีความเกี่ยวข้องกับความอยู่รอดขององค์กร ดังนั้นองค์กรจึงต้องก่อให้เกิดความเห็นพ้องต้องกันในเป้าหมายและให้ชิมชราบในอุดมการขององค์กร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

การศึกษาถึงความอยู่รอดของการทางพิเศษแห่งประเทศไทยนี้เป็นการศึกษาขององค์กรเสมือนสิ่งมีชีวิต โดยศึกษาถึงความหมายปรับปรุงตนเองให้สอดคล้องกับแรงบีบคั้นต่าง ๆ และพยายามหาเสียงสนับสนุนจากสภาพแวดล้อมให้มากที่สุด เพื่อให้มีชีวิตอยู่รอดจนถึงสามารถได้รับความสำเร็จในการปฏิบัติงาน จึงเป็นการศึกษาขององค์กรในแง่ที่เป็นจริง ซึ่งทำให้สามารถค้นคว้าหาวิธีการบริหารองค์กรให้อยู่รอดในแง่ที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ๆ และจะได้เสนอแนะวิธีการแก้ปัญหาเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ประเภทต่าง ๆ ในองค์กร เพื่อลดปัญหาข้อขัดแย้งภายในองค์กรด้วย

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาถึงความอยู่รอดขององค์การ โดยศึกษาเฉพาะกรณีการทางพิเศษแห่งประเทศไทยนั้น ยังมิได้มีผู้ใดศึกษา วิจัย ไว้จึงไม่สามารถอ้างอิงผลงานวิจัยอื่นใดได้